

OBEC MAKOV, MAKOV 60, 023 56 MAKOV

PLÁN OPATRENÍ PRE PRÍPAD HAVÁRIE

vypracovaný v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších doplnkov o vykonaní niektorých ustanovení zákona a obsahujúce podrobnosti o povinnostiach v prípade havárie spojenej s manipuláciou s nebezpečnými odpadmi

Makov, jún 2023

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

- 1.1. Názov pôvodcu: **OBEC Makov**
- 1.2. Sídlo: **Makov 60, 023 56 Makov**
- 1.3. Okres: **Čadca**
- 1.4. Identifikačné číslo pôvodcu: **00314129**

Tento havarijný plán stanovuje postup pri nakladaní s nebezpečnými odpadmi a postup pri odstraňovaní havárii spojených s nakladaním s týmito odpadmi.

2. ROZSAH PLATNOSTI

Havarijný plán je platný pre nakladanie s nebezpečným odpadom z domácnosti a z vykonávania vlastnej činnosti obce Makov.

3. POJMY A SKRATKY

Havária – prípad úniku nebezpečného odpadu alebo jednej z jeho toxických zložiek, ktorý môže spôsobiť poškodenie niektorej zo zložiek životného prostredia (pôdy, podzemnej a povrchovej vody, ovzdušia) s následným poškodením ekosystému.

Odpad – v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je hnutel'ná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť.

Nebezpečný odpad – v zmysle § 2 ods. 9 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je odpad, ktorý má aspoň jednu nebezpečnú vlastnosť uvedenú v prílohe osobitného predpisu (napr. výbušnosť, vysoká horľavosť, toxicita, rakovínovosť, infekčnosť, mutagénnosť, ekotoxicita a pod.).

Identifikačný list nebezpečného odpadu – tlačivo, ktorým musia byť v zmysle § 25 ods. 4 zákona 79/2015 Z. z. o odpadoch označené sklady, manipulačné miesta a nádoby na nebezpečné odpady.

Varovný symbol – označenie skladov, miest a kontajnerov značkou podľa STN 01 8001 – Bezpečnostné značky (čierny výkričník v čiernom trojuholníku v žltom poli).

Manipulačná plocha – miesto, kde dochádza k nakladaniu s nebezpečným odpadom. Všetky manipulačné plochy musia byť zastrešené, so spevnenými nepriepustnými podlahami a musia byť zabezpečené proti úniku škodlivých látok do prostredia. V blízkosti manipulačných plôch nesmie byť kanalizačný vtok priamo napojený na kanalizáciu.

Zneškodňovanie odpadov – v zmysle § 3 ods. 15 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, a to aj vtedy, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získanie látok alebo energie.

Zhodnocovanie odpadov – v zmysle § 3 ods. 13 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu za účelom nahradiť iné materiály vo výrobnej činnosti alebo v širšom hospodárstve, alebo zabezpečenie pripravenosti odpadu na plnenie tejto funkcie.

Mimoriadne zhoršenie kvality vôd - v zmysle § 41 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách je mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd bez povolenia alebo v rozpore s ním alebo spôsobené neovládateľným únikom nebezpečných látok,

ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny, výskytom uhynutých rýb na hladine vody alebo výskytom nebezpečných látok v prostredí súvisiacom s povrchovou alebo podzemnou vodou.

Škodlivá látka (ŠL) – škodlivou látkou a obzvlášť škodlivou látkou sú v zmysle § 2 pís. u) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, látky, ktoré môžu ohroziť kvalitu alebo zdravotnú bezchybnosť vôd.

V podmienkach obce Makov sa jedná o nasledovné látky:

- ropné a chemické látky,
- kvapalné a tuhé nebezpečné odpady.
-

Nakladanie s odpadmi – je v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa.

Skladovanie odpadov - je v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je dočasné uloženie odpadu pred niektorou z činností zhodnocovania odpadu alebo zneškodňovania odpadu v zariadení, v ktorom má byť tento odpad zhodnotený alebo zneškodnený.

Zhromažďovanie odpadov – je v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch je dočasné uloženie odpadu u držiteľa odpadu pred ďalším nakladaním s ním, ktoré nie je skladovaním odpadu.

NO – nebezpečný odpad

ŠL – škodlivé látky

4. Zodpovednosť a spolupráca

Za dodržiavanie tohto havarijného plánu sú zodpovední všetci zamestnanci, ktorých pracovná činnosť je spojená s vykonávaním prác, dopravou, skladovaním, či inou manipuláciou s nebezpečnými odpadmi.

5. Zoznam druhov nebezpečných odpadov

Firma pri svojej činnosti produkuje odpady, ktoré sú zaradené podľa Katalógu odpadov do kategórie N – **nebezpečný odpad**.

Ide o nasledovné druhy odpadov:

20 01 21 žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť

20 01 23 vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky

20 01 33 batérie, akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 01 02 a 16 01 03 a netriedené batérie akumulátory obsahujúce tieto batérie

20 01 35 vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti

Predpokladané množstvo nebezpečného odpadu, s ktorým sa bude nakladať je 9 ton.

Nebezpečný odpad vzniká v domácnostiach občanov, ktorí bývajú v nedostupných lokalitách obce a činnosťou obce (údržba, DHZ) a tento je zhromažďovaný v zbernom mieste – sklade nebezpečného odpadu, ktorý je uzamykateľný na spevnenej podlahe. Nebezpečný odpad je odvázaný oprávnenou organizáciou na zneškodnenie, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu.

Ohrozenie životného prostredia v rámci nakladania s odpadmi je pri úniku nebezpečných odpadov mimo vymedzený priestor a vždy, ak hrozí únik nebezpečných látok do zeminy či vodného toku, resp. ak k úniku došlo.

5.1 Charakteristika nebezpečných odpadov z hľadiska účinkov a toxicity

Odpad č. **20 01 21**- ide o uzavreté sklenené trubice naplnené inertným plynom a parami ortuti. Väčšinou sa používajú nízke množstvá ortuti 5 – 15 mg. Ortuť je pri bežnej teplote tekutý kov s vysokou tenziou pár /0,01 hPa/20°C/.Ortuť patrí k najtoxickejším kovom, je toxická nielen v pevnom ale aj v plynnom skupenstve, pre veľkú afinitu voči aminokyselinám a SH skupinám bielkovín pôsobí ako enzýmový jed pre všetky organizmy, vysoká bioakumulačná schopnosť spôsobuje intoxikáciu potravinovým reťazcom. Má schopnosť vyparovať sa pri každej teplote. Ide o látku, ktorá je schopná spôsobiť smrť alebo vážne poškodenie ľudského zdravia, pri vdýchnutí, požití, prípadne pri styku s pokožkou. **Odpad ukladať do pôvodných obalov, sústrediť na miesto zhromažďovania.**

Odpad č. **20 01 23** – ide o zariadenia, ktoré obsahujú freóny – plynné, kvapalné, chemicky nereaktívne, pary ťažšie ako vzduch. Potrebne je zabrániť úniku do ovzdušia a vôd. **Skladovať v priestoroch zabezpečených pred účinkami atmosférických vplyvov.**

Odpad č. **20 01 33** – vzniká pri údržbe motorových vozidiel. Olovo a zlúčeniny olova patria do skupiny škodlivín. Náplň tvorí akumulátorová kyselina – žieravina, ktorá v koncentrovanom stave má veľmi agresívne účinky. Môže spôsobiť ťažké poškodenie, pri styku so živým tkanivom, materiálom a pod. **Odpad ukladať do vyhradených kontajneroch .**

Odpad č. **20 01 35** – ide o nebezpečné časti z elektrických a elektronických zariadení, ako sú ortuťové spínače, sklo z katódových žiaričov (obrazoviek) a iné aktivované sklo, ktoré obsahujú zlúčeniny ortuti a ostatné jedy. **Skladovať v priestoroch zabezpečených pre účinkami atmosférických vplyvov.**

5.2. Zhromažďovanie, skladovanie a nakladanie s nebezpečným odpadom.

Činnosť spojenú s obhospodarovaním zberného miesta nebezpečného odpadu môže vykonávať len osoba k tomu oprávnená a zaškolená, ktorá musí v tomto priestore dodržiavať nasledujúce pokyny:

Nakladanie s nebezpečným odpadom

- je potrebné dodržiavať bezpečnostné predpisy a dbať, aby nedošlo k poškodeniu obalu
- vzniknutý nebezpečný odpad uložiť do pôvodných kartónových obalov, alebo do
- nádoby na to určenej

Zhromažďovanie/skladovanie

- jednotlivé druhy nebezpečných odpadov je potrebné zhromažďovať a skladovať oddelene v nádobách na to určených pre jednotlivé druhy odpadov
- všetky nádoby musia byť označené **identifikačným listom nebezpečného odpadu a varovným symbolom**
- nebezpečné odpady skladovať v čo najmenších množstvách a priebežne ich zneškodňovať u oprávneného zneškodňovateľa
- dodržiavať predpisy bezpečnosti, protipožiarne a hygieny práce.

Evidencia

- príjem a výdaj jednotlivých druhov odpadov evidovať v **Evidenčnom liste odpadu.**

5.3 Prevádzkové pokyny a postup v prípade úniku NO

S NO a ostatným materiálom v sklade odpadov môže manipulovať iba osoba poučená s havarijným plánom. Dodržiava pritom nasledovné preventívne opatrenia:

- zásady bezpečnej manipulácie,
- dodržiavanie protipožiarnych opatrení,
- oddelené skladovanie jednotlivých druhov ŠL a NO v nepriepustných kontajneroch,

Možnosti a dôsledky vzniku havárie

- pri nesprávnej manipulácii s NO
- pri plnení kontajnerov,
- pri odbere NO,
- poškodenie skladu okolitou prevádzkou alebo živelnou pohromou

Za rizikový možno označiť predovšetkým únik ŠL pri manipulácii, kde hrozí možnosť vniknutia týchto látok do pôdy, ovzdušia alebo kanalizácie.

Opatrenia na zneškodnenie havárie

V prípade úniku kvapalných odpadov:

- rozliate NO pracovník posype vapexom alebo inou nasiakavou látkou. Po nasiaknutí pozametá a uloží do zberného kontajnera určeného pre zber absorbentov.

Pri rozbití ortuťových výbojok a žiariviek:

- odpad pozametá a uloží do kartónovej krabice

Pri rozsypaní pevných odpadov:

- rozsypané odpady pozametá a umiestniť do príslušného kontajnera.

Prostriedky na likvidáciu havárie

- 10 kg Vapexu alebo iného sorbentu,
- 1 vedro práškového vápna,
- 1 ks lopata
- 1 ks metla
- 1 ks vedro
- 1 ks gumové rukavice
- 10 ks plastových vriec

Všetky prostriedky sú uložené v zbernom mieste NO.

Zodpovednosť

Za prevádzku nebezpečných odpadov v zbernom mieste je zodpovedný Jozef Šupčík.

5.4 Opatrenia pri úniku ŠL a NO na nespevnené plochy

K úniku kyseliny, chemikálie alebo iných ŠL na nespevnené plochy môže dôjsť nedovolenou alebo neodbornou manipuláciou s nimi, hlavne pri preprave. V prípade takéhoto incidentu je potrebné:

- zvyšky nebezpečných látok pozbierať vapexom alebo iným sorbentom a uložiť do kontajnera určeného pre odpadové absorbenty,
- zeminu znečistenú chemikáliami podľa rozsahu postihnutého miestami odkopať do operatívneho kontajnera. Tento kontajner je nutné pred samotným zneškodňovaním nebezpečného odpadu umiestniť na zakrytú plochu,
- následne je potrebné vykonať opatrenia na odstránenie škodlivých následkov mimoriadneho zhoršenia kvality vôd, podľa § 37 zákona o vodách:

- zneškodniť uniknuté nebezpečné látky
- uviesť zasiahnuté miesto do pôvodného stavu.

Zodpovednosť

za vykonanie bezprostredných opatrení na likvidáciu havárie a následné hlásenie havárie v zmysle plánu vyrozumenia je zodpovedný každý pracovník, ktorý únik škodlivých látok zistí.

Za Obec Makov pri odstraňovaní následkov havárie je zodpovedný Jozef Šupčík.

5.5. Opatrenia pri požiaroch

Pokiaľ dôjde nevhodným zhromažďovaním nebezpečných odpadov k vzniku požiaru, je potrebné sa riadiť požiaro-poplachovými smernicami, ktoré sú platné pre celý objekt a v zmysle ktorých je potrebné, každý požiar nahlásiť na požiarnej jednotku hasičského a požiarneho zboru v zmysle platných právnych predpisov. V každom prípade je potrebné informovať priameho nadriadeného pracovníka.

5.6. BOZP

Z hľadiska BOZP je potrebné (vyhláška č. 504/2002 Z. z.):

Zásady z hľadiska bezpečnej skladovej manipulácie musí:

- byť pracovné prostredie v súlade s požiadavkami príslušných predpisov,
- dodržiavať Zákaz fajčenia a manipulácie s otvoreným ohňom,
- vo všetkých prípadoch ohrozenia zdravia informovať priameho nadriadeného pracovníka
- pridelovanie manipulačným pracovníkom s nebezpečným odpadom OOPP v zmysle vyhl. Č. 504/2002 Z. z.

Zásady prvej pomoci

- pri nadýchaní pár ísť okamžite na čerstvý vzduch a odstrániť znečistený odev,
- pri vniknutí do očí – oči okamžite vypláchnuť silným prúdom vody,
- pri požití – vypiť asi 0,5 litra letnej vody a dráždením hrdla vyvolať zvracanie (neplatí v prípade kyselín)
- pri náhodnom požití kyselín – vypiť väčšie množstvo vody, vyplachovať ústa vodou a okamžite privolať lekársku pomoc
- pri poliatí pokožky – umyť teplou vodou a mydlom a pokožku ošetriť regeneračným krémom,
- vo vážnejších prípadoch vyhľadať lekársku pomoc.

5.7. Preventívne opatrenia

- dodržiavanie vydaných prevádzkových poriadkov a zásad manipulácie s NO
- pravidelná kontrola technického stavu zariadení, skladov, tesnosti kontajnerov, sudov a obalov
- udržiavanie všetkých manipulačných plôch v súlade s požiadavkami
- organizovanie odvozu NO odpady skladovať v čo najmenších množstvách a po naplnení skladovacích kapacít ich priebežne zneškodňovať u oprávneného zneškodňovateľa
- udržiavanie prostriedkov na zneškodnenie havárie v súlade s týmto HP
- pravidelné školenie pracovníkov z havarijnej pripravenosti
- udržiavanie aktuálnosti plánu havarijných opatrení

Školenie pracovníkov, ktorí nakladajú s NO zabezpečuje starosta obce následovne:

- po schválení a vydaní tohto HP
- 1 x za 2 roky
- pri nástupe nových pracovníkov

Zoznam najdôležitejších inštitúcií a telefónnych spojení pre ohlásenie havárie spôsobenej ropnými látkami:

Okresný úrad Čadca –	
Odbor starostlivosti o životné prostredie:	041/4308750
Slovenská inšpekcia životného prostredia – IOV	
Legionárska 5, 012 52 Žilina	041/5075125
HaZZ Čadca:	150
Polícia:	158
Zdravotnícka prvá pomoc:	155
IZS:	112

5.8. Organizačné zabezpečenie na úrovni obce :

Ing. Stanislav Gašparík, starosta Obce Makov, číslo telefónu - 0905 731 647
Denis Nevidzan, pracovník – odpadové hospodárstvo č. t. 0948 885 249

Vypracovala: Stanislava Gregušová, odpadové hospodárstvo

V Makove dňa 1. júna 2023

Schválil: Ing. Stanislav Gašparík, starosta obce